

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 90/05-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. marca 2005 predbežne prerokoval sťažnosť T., spol. s r. o., N., zastúpenej advokátom JUDr. M. Š., so sídlom B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé a verejné prejednanie jej záležitosti nezávislým a nestranným súdom upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cbs 66/04 a následne postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 220/2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T., spol. s r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. februára 2005 doručená sťažnosť T., spol. s r. o., so sídlom N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. M. Š., so sídlom B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé a verejné prejednanie jej záležitosti nezávislým a

nestranným súdom upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cbs 66/04 a následne postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 220/2004.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ doručil 31. mája 2004 krajskému súdu žalobu o zdržanie sa nekalosúťažného konania a návrh na vydanie predbežného opatrenia proti žalovanému – S. B., G. (ďalej len „žalovaný“).

Krajský súd uznesením č. k. 9 Cbs 66/04-33 z 15. júna 2004 konanie zastavil. Zastavenie konania krajský súd odôvodnil s poukazom na čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 66 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o súdnej právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie Rady (ES) č. 44/2001“), ktoré má podľa čl. 189 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva všeobecnú platnosť a je záväzná vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľná vo všetkých členských štátoch, podľa ktorých nie je v danej právnej veci daná právomoc súdov Slovenskej republiky.

Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie s odôvodnením, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku). Sťažovateľ v odvolaní argumentoval, že krajský súd opomenul aplikovať na vec čl. 5 bod 3 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001, podľa ktorého je daná alternatívna právomoc súdu miesta, kde nastala alebo môže nastať škodná udalosť, a to vo veciach týkajúcich sa protiprávneho konania, deliktov a kvázi-deliktov. Sťažovateľ v odvolaní zároveň žiadal, aby odvolací súd „*zvážil a posúdil možnosť požiadať ESD o prejudiciálne posúdenie tejto otázky vo forme výkladu čl. 5 bod 3 nariadenia rady (ES) č. 44/2001 v súvislosti s predmetnou právnou vecou.*“. Sťažovateľ žiadal, aby odvolací súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd ako odvolací súd uznesením sp. zn. 5 Obo 220/2004 z 26. októbra 2004 uznesenie krajského súdu potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľa označenými uzneseniami a postupom krajského súdu a najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Porušenie uvedených práv vidí sťažovateľ v tom, že krajský súd a následne najvyšší súd *„nerozhodovali podľa relevantnej normy (t. j. podľa nariadenia) vo všetkých jeho častiach – aj s posúdením možnosti určenia alternatívnej právomoci podľa čl. 5 ods. 3 nariadenia, ktorá navyše mala základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky...*

...v posudzovanom prípade tak nemohlo dôjsť k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany, nakoľko Krajský súd v Bratislave a následne aj Najvyšší súd Slovenskej republiky síce správne určili, ktorá právna norma sa má na daný prípad posudzovať, ale nesprávne, resp. neúplne ju aplikovali a interpretovali. Na nariadenie, priamo aplikovateľný právny akt v Slovenskej republike ako v členskom štáte, nebolo v celom jeho obsahu a všetkých jeho častiach prihliadnuté, čo zakladá porušenie práva na súdnu ochranu, príp. práva na spravodlivé súdne konanie na strane sťažovateľa a na jeho úkor.“

K porušeniu označených práv sťažovateľa podľa jeho názoru prispela aj skutočnosť, že krajský súd a následne najvyšší súd nevyužili možnosť požiadať v danej veci ESD o výklad podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vo veci vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu priznané čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj právo na spravodlivé súdne a verejné prejednanie ich záležitosti nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli postupom Krajského súdu v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 9 Cbs 66/04 a následne postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Obo 220/04 porušené.

2. *Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. 06. 2004, č. k. 9 Cbs 66/04-33, ako aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. 10. 2004, sp. zn. 5 Obo 220/04 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.*“.

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z textu čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... *ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Uvedené právne názory aplikoval ústavný súd na sťažnosť sťažovateľa a dospel k nasledovným záverom:

1. V časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom krajského súdu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Tento záver odôvodnil ústavný súd skutočnosťou, že podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) proti rozhodnutiu krajského súdu možno podať odvolanie, o ktorom je oprávnený rozhodnúť odvolací súd, ktorým je v tomto prípade najvyšší súd. V danom prípade príslušnosť najvyššieho súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu.

2. V časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom najvyššieho súdu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou (II. ÚS 46/05) dospel k záveru, že v danom prípade súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 Dohovoru poskytujú všeobecné súdy na základe dostupných právnych prostriedkov nápravy, ktoré súčasne možno považovať za účinné právne prostriedky ochrany pred namietaným porušením ich označeného základného práva.

Zo sťažnosti ústavný súd zistil, že proti namietanému rozhodnutiu najvyššieho súdu sťažovateľ nevyužil dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 236 a nasl. OSP v znení neskorších predpisov. Dovolanie možno považovať v súlade s § 243b ods. 1 OSP za účinný právny prostriedok nápravy namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 Dohovoru (podobne ústavný súd už rozhodol vo veciach sp. zn. I. ÚS 31/00, II. ÚS 13/00, II. ÚS 41/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.“ Právomoc ústavného súdu poskytnúť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právnu ochranu je však daná len vtedy, ak tieto osoby nemajú k dispozícii účinný právny prostriedok (opravný alebo iný) v systéme všeobecných súdov. Súčasťou účinných právnych prostriedkov v systéme všeobecných súdov proti zastaveniu konania, a tým odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f) OSP), je podanie dovolania. Sťažovateľ preto mohol a aj mal využiť tento prostriedok ochrany svojich základných práv v systéme všeobecných súdov. Subsidiarita ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom však vylučuje právomoc ústavného súdu aj vtedy, keď sťažovateľ inštitút dovolania nevyužil.

Z uvedeného vyplýva, že ochranu proti porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v danom prípade poskytuje najvyšší súd v dovolacom konaní, a preto nie je daná právomoc ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 49 zákona o ústavnom súde). Opierajúc sa o citované ústavný súd konštatoval, že aj v tejto časti je potrebné odmietnuť sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2005